

วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จัดทำขึ้นโดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเป็นเวทีเสนอผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นวารสารราย 4 เดือน กำหนดเผยแพร่ในเดือนเมษายน สิงหาคม ธันวาคม.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา	
	นายแพทย์สุเทพ วัชรปียานันท์	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
บรรณาธิการบริหาร	นายแพทย์สรพงษ์ ฤทธิรักษา	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
บรรณาธิการ	นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์	สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์
บรรณาธิการรอง	ดร.รัชนี จันทรเกษ	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
	ดร.เภสัชกรหญิงอัญชลี จูทะพุทธิ	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงจิราพร ลิ้มปานานนท์	หน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ สิริพันธ์	นักวิชาการด้านสาธารณสุขศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรสนั่น ศุภธีรสกุล	คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรรัชชัย สุขเขวด	คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ประวิทย์ อัครเสรินนท์	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
นายแพทย์ประพจน์ เภตราภาค	นักวิชาการด้านเวชศาสตร์ชุมชน
ดร.อุษา กลิ่นหอม	นักวิชาการด้านชีววิทยา
เภสัชกรหญิงเย็นจิตร์ เตชะดำรงสิน	คลินิกการประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดแผนจีนหัวเฉียว
นางสาวณีย์ กุลสมบุรณ์	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
ดร.เภสัชกรยงศักดิ์ ตันติปฏิภ	สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ
ดร.เภสัชกรหญิงสุภัทรา รังสิมาการ	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
ดร.เภสัชกรหญิงมณฑกา ธีรชัยสกุล	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
เภสัชกรหญิงผกากรอง ขวัญข้าว	โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.แพทย์หญิงสมบุรณ์ เกียรติสินนท์	วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬาภรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. นายแพทย์ธวัชชัย กมลธรรม	คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรชยันต์ พิเชียรสุนทร	วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ทวี เลหาพันธ์	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.ยิ่งยง เทาประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงศรีจันทร์ พรจิราศิลป์
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงนพมาศ สุนทรเจริญนนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ วิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย อึ้งพินิจพงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ศุภนิต ทิมขุนทดเถียร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวัฒนา ทรงจิตสมบุญ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา โอศิริ
ดร.มาลี สิทธิเกรียงไกร
เภสัชกรหญิงปราณี ขวลิตรำรง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษฐา เวชวิฐาน
นายณรินทร์ ทิมา
นางสาวเพ็ญศรี จิตรันททรัพย์
นางปรีชา มิตรานนท์
ดร.ตริงตา พูลผลอำนวย
นายแพทย์ประพันธ์ พงศ์คณิตานนท์
นายแพทย์รุ่งวิทย์ เทราบัตย์
นายแพทย์ศุภมิตร ชุณหะวัณวิวัฒน์
นางสาวจุจินดา อรรถลิขัฐ
นายกวี คงภักดีพงษ์
แพทย์อายุรเวชชिरเดช อุทัยวิทยารัตน์
นายแพทย์ธวัช บุรณถาวรสม
นายแพทย์วัฒนะ พันธุ์ม่วง
นายแพทย์ขวัญชัย วิชิษฐานนท์
นางพรทิพย์ เต็มวิเศษ
นางเอื้อกานต์ วรไพฑูรย์
แพทย์แผนไทยประยุกต์มาลา สร้อยลำโรง

ผู้จัดการวารสาร

นางภาวนา คุ่มตระกูล

พิมพ์ที่

สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะกรรมการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นักวิชาการด้านสมุนไพร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร
นักวิชาการด้านสาธารณสุขศาสตร์
นักวิชาการด้านสถิติ
นักวิชาการด้านสถิติ
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
โรงพยาบาลชลบุรี
กรมควบคุมโรค
นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
สถาบันนโยบายวิชาการ
แพทย์อายุรเวช
นักวิชาการด้านการแพทย์แผนจีน
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

Journal of Thai Traditional & Alternative Medicine is owned by the Department of Thai Traditional and Alternative Medicine, Ministry of Public Health for the presentation of research works and technical papers on traditional Thai medicine, indigenous medicine and alternative medicine. The journal is published every four months and will be issued on April, August and December.

Editorial Board

Advisors	Somchai Bovornkitti	Contributor, Academy of Science, The Royal Institute
	Suthep Wacharapiyanone	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Executive Editor	Sunpong Ritthiruksa	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Editor	Vichai Chokevivat	Institute for the Development of Human Research Protections
Associate Editors	Rutchanee Chantaraket	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
	Anchalee Chuthaputti	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

Members

Jiraporn Limpananont	Social Pharmacy Research Unit, Chulalongkorn University
Prasit Leerapan	Technical Officer Specialist in Public Health
Sanan Subhadhirasakul	Faculty of Traditional Thai Medicine, Prince of Songkla University
Thongchai Sooksawate	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University
Pravit Akarasereenont	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Prapoj Petrakard	Community Medicine Specialist
Usa Klinhom	Biologist
Yenchit Techadamrongsin	Huachiew Traditional Chinese Medicine Hospital
Saowanee Kulsomboon	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Yongsak Tantipidok	Society and Health Institute
Supattra Runagsimakan	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Monthaka Teerachaisakul	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Pakakrong Kwankhao	Chao Phya Abhaibhubejhr Hospital

Reviewers

Somboon Kiettinun	Chulabhorn International College of Medicine, Thammasat University
Thavatchai Kamoltham	Faculty of Allied Health Sciences, Saun Sunandha Rajabhat University
Chayan Pichaensoonthon	Alternative Medical College, Chandrakasem Rajabhat University
Tawee Laohapan	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Yingyong Taoprasert	Chiang Rai Rajabhat University

Nopdol Thongnopnua	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Srinakharinwirot University
Srichan Phornchirasilp	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Noppamas Soonthornchalernt	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Chanpen Wiwat	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Wichai Eungpinichpong	Faculty of Associated Medical Science, Khon Kaen University
Supanimit Teekachunhatean	Faculty of Medicine, Chiang Mai University
Sriwattana Songchitsomboon	Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University
Sunanta Osiri	Faculty of Abhaibhubejhr Thai Traditional Medicine, Burapha University
Malee Sittikreangkrai	Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University
Pranee Chavalittumrong	Technical Officer Specialist in Herbs
Pichet Wechvithan	Rajamangala University of Technology Isan Sakonnakhon Campus
Narintr Tima	Technical Officer Specialist in Public Health
Pensri Chitnumsap	Technical Officer Specialist in Statistics
Preeya Mithranon	Technical Officer Specialist in Statistics
Trungta Poolpolamnuay	Office of the Permanent Secretary for Public Health
Prapan Pongkanitanont	Sirindhorn National Medical Rehabilitation Centre
Rungwith Hearabut	Chon Buri Hospital
Supamit Choonsoottiwat	Department of Disease Control
Rujinart Adthasit	Social and Human Scholars
Kawee Kongpakdeepong	Thaiyoga Institute
Teeradech Uthaiwitayarat	Ayurvedic Doctor
Tawach Buranathawornsom	Technical Officer Specialist in Chinese Medicine
Wattana Panmoung	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Khwanchai Visithanon	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Pornthip Termviset	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Ueakarn Woraphaithun	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Mala Soisamrong	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

Journal Manager

Pawana Khumtrakul	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
-------------------	---

Printing Office

Office of Printing Mill The War Veterans Organization of Thailand under Royal Patronage of His Majesty the King

สารบัญ ■ Contents

1 บรรณาธิการแถลง

วิชัย โชควิวัฒน์

นิพนธ์ต้นฉบับ

3 การพิสูจน์ชนิดทางพฤกษศาสตร์ของเครื่องยาจันทน์เทศและจันทน์หอมด้วยวิธีโครมาโทกราฟีแบบชั้นบาง

สุนันทา ศรีโสภณ

จันทนา บุรณะโอสถ

อุทัย โสธนะพันธ์

14 องค์ประกอบทางเคมีจากส่วนเหนือดินของหญ้ายุ่ม (*Centotheca lappacea* (L.) Desv.)

ธวัชชัย กมลธรรม

สุภัททรา รังสิมาการ

กฤษณา สุพรรณ

พรสิริ รอดเลี้ยงล้ำ

30 การศึกษาภูมิปัญญาของการนวดรักษาอัมพฤกษ์-อัมพาต: กรณีศึกษาแม่จันลีเปลี่ยนเอก

ราตรี พระนคร

เจน พระนคร

45 ประสิทธิภาพการออกกำลังกายท่าบริหารฤๅษีดัดตนของนักศึกษาหญิงที่มีอาการปวดประจำเดือนแบบปฐมภูมิ

รุ่งนภา ฐูปหอม

สรรพพร วิรัตน์โกคิน

พรนัชชา แสนมี

EDITOR'S NOTE

Vichai Chokevivat

ORIGINAL ARTICLES

Botanical Identification of Chan-thet and Chan-hom Crude Drugs by Thin Layer Chromatography

Sununta Srisopon

Jankana Burana-osot

Uthai Sotanaphun

Chemical Constituents of *Centotheca lappacea* (L.) Desv. aerial parts

Thavatchai Kamoltham

Supattra Rungsimakan

Kritsana Supan

Pornsiri Rodsienglump

A Study on Indigenous Knowledge on Paralysis Therapy: A Case of Mae Chanli Plian-ek

Ratree Pranakhon

Jane Pranakhon

The Effectiveness of Thai Hermit Exercise among Female Students with Primary Menstrual Pain

Rungnapha Thophorm

Sappaporn Wirattanapokin

Pornnutch Sanmee

สารบัญ ■ Contents

- 58 ความหมาย กระบวนการ และผลลัพธ์ของ
การรักษาโรคสะเก็ดเงินด้วยภูมิปัญญาหมอ
พื้นบ้าน: กรณีศึกษานายอนันต์ เหมบุตร

จรินยา แก้วแทน

วงจันทร์ เพชรพิชชุเชียร

ณัฐสินี ยศศักดิ์ศรี

บทปริทัศน์

- 70 การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากภูมิ
ปัญญาไทยและทรัพยากรพันธุกรรมอย่าง
เท่าเทียมและยุติธรรม

นันทศักดิ์ โชติชนะเดชาวงศ์

สมบูรณ์ ศิริสุนทรวิทย์

- 87 โครงสร้างข้อมูลสมาชิกสภาการแพทย์แผน
ไทย

วัฒนา ชยวัช

เวทีทรรศนะ

- 101 กระทั่งกับกัญชาไม่ควรเป็นยาเสพติดให้โทษ
ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์

ปกิณกะ

- 104 ตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย: จันทน์ทั้ง 2
จันทน์ขาว จันทน์แดง และลักจั่น

คณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย

- 117 พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน -
ไทย - อังกฤษ) (12)

วิลาวัลย์ จิงประเสริฐ

ทัศนีย์ ฮาซาไนน์

เย็นจิตร์ เตชะดำรงสิน

**The Meaning, Process and
Outcome of Herbal Therapy for
Psoriasis: A Case Study of Mr.
Anant Rebutr**

Jarinya Kaewtan

Wongchan Pethpichetchaen

Nutsinee Yodsaksri

REVIEW ARTICLE

**Access to Traditional Knowledge,
Genetic Resources and the Fair
and Equitable Benefits-sharing**

Nunthasak Chotichanadechawong

Somboon Sirisunhirun

**Thai Traditional Medical Council
Members' Data Structure**

Vadhana Jayathavaj

VIEWPOINTS

**Kratom and Marijuana should not be
Narcotics under the Narcotics Act
B.E. 2522 (1979)**

Vithoon Eungprabhanth

MISCELLANEOUS

**Monograph of Selected Thai Material
Medica: CHAN THANG SONG
CHAN KHAO CHAN DAENG and
LAKKACHAN**

Subcommittee on the Preparation of

Monographs of Selected Thai Materia Medica

**Dictionary of Traditional Chinese
Medicine (Chinese-Thai-English) (12)**

Wilawan Juengprasert

Tasnee Hasanine

Yenchit Techadamrongsin

สารบัญ ■ Contents

124 มรณาลัย: พันโทอ้อม แสงปัญหา

Obituary: Lt.Col.Aom Sangpunhar

วารสารสโมสร

JOURNAL CLUB

126 จันทน์ขาว จันทน์แดง และลักจั่น

**CHAN KHAO CHAN DAENG and
LAKKACHAN**

ธงชัย สุขแก้วด

Thongchai Sooksawate

รัชณี จันทรเกษ

Rutchanee Chantraket

130 คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2560

Instructions to Authors (revised 2017)